Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 22. októbra 2013 *

„Nesplnenie povinnosti členským štátom — Rozsudok Súdneho dvora o určení nesplnenia povinnosti — Vnútroštátna právna úprava, ktorá na prijatie niektorých rozhodnutí spoločnosti Volkswagen AG akcionármi stanovuje 20 % blokujúcu menšinu“

Vo veci C-95/12,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ, podaná 21. februára 2012,

Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti a G. Braun, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Spolkovej republike Nemecko, v zastúpení: T. Henze, J. Schwarze, J. Möller a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, A. Borg Barthet, C. G. Fernlund a J. L. da Cruz Vilaça, sudcovia A. Rosas, G. Arestis, A. Arabadžiev (spravodajca), C. Toader, E. Jarašiūnas a C. Vajda,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. marca 2013,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 29. mája 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

1 Európska komisia svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor:

— konštatoval, že Spolková republika Nemecko si tým, že neprijala všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 23. októbra 2007, Komisia/Nemecko (C-112/05, Zb. s. I-8995), ktorý sa týkal nezlučiteľnosti určitých ustanovení zákona o privatizácii obchodných podielov spoločnosti s ručením obmedzeným Volkswagenwerk (Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand) z 21. júla 1960 (BGBl. 1960 I, č. 39, s. 585, a BGBl. 1960 III, s. 641-1-1, ďalej len „zákon o VW“) s právom Únie, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ,

— zaviazal Spolkovú republiku Nemecko, aby Komisii zaplatila penále vo výške 282 725,10 eura denne za omeškanie s vykonaním už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko odo dňa vyhlásenia rozsudku v tejto veci až do vykonania uvedeného rozsudku Komisia/Nemecko,

— nariadil Spolkovej republike Nemecko zaplatiť Komisii paušálnu pokutu, ktorej výška sa vypočíta vynásobením dennej sumy 31 114,72 eura počtom dní, počas ktorých pretrvávalo porušenie, a to od vyhlásenia už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko do vyhlásenia rozsudku v tejto veci alebo do dátumu, keď tento členský štát ukončí porušenie, a

— zaviazal Spolkovú republiku Nemecko na náhradu trov konania.

Okolnosti predchádzajúce sporu a rozsudok Komisia/Nemecko

2 V čase prijatia zákona o VW v roku 1960 boli Spolková republika Nemecko a Spolková krajina Dolné Sasko dvomi hlavnými akcionárkami Volkswagenwerk GmbH (ďalej len „Volkswagen“), pričom každá z nich mala 20 % účasť na jej základnom imaní. Podľa tohto zákona sa Volkswagen, spoločnosť s ručením obmedzeným, zmenila na akciovú spoločnosť.

3 Spolková republika Nemecko sa následne vzdala svojej účasti na základnom imaní tejto spoločnosti, zatiaľ čo Spolková krajina Dolné Sasko si ponechala svoju 20 % účasť.

4 § 2 ods. 1 zákona o VW v znení, ktoré predchádzalo vyhláseniu už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, stanovoval, že hlasovacie právo akcionára, ktorého akcie majú nominálnu hodnotu vyššiu ako jedna pätina základného imania, je obmedzené na počet hlasov, ktorý zodpovedá nominálnej hodnote akcií vo výške jednej pätiny základného imania.

5 § 4 uvedeného zákona s názvom „Stanovy spoločnosti“ v znení, ktoré predchádzalo vyhláseniu už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, znel takto:

„1. Spolková republika Nemecko a Spolková krajina Dolné Sasko majú každá právo vymenovať dvoch členov dozornej rady, ak vlastnia akcie tejto spoločnosti.

…

3. Na prijatie rozhodnutí valného zhromaždenia, pri ktorých sa podľa zákona o akciových spoločnostiach musí na hlasovaní zúčastniť väčšina zodpovedajúca trom štvrtinám základného imania, sa vyžaduje väčšina zodpovedajúca viac ako štyrom pätinám základného imania zúčastnená na hlasovaní.“

6 Vo svojom už citovanom rozsudku Komisia/Nemecko Súdny dvor v bode 1 výroku rozhodol a vyhlásil:

„Spolková republika Nemecko si tým, že zachovala účinnosť § 4 ods. 1, ako aj § 2 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 [zákona o VW], nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 56 ods. 1 ES.“

7 V nadväznosti na tento rozsudok Spolková republika Nemecko prijala zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o privatizácii obchodných podielov spoločnosti s ručením obmedzeným Volkswagenwerk (Gesetz zur Änderung des Gesetzes über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand), z 8. decembra 2008 (ďalej len „zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o VW“), ktorý bol vyhlásený v *Bundesgesetzblatt* 10. decembra 2008 (BGBl. 2008 I, č. 56, s. 2369) a nadobudol účinnosť 11. decembra 2008.

8 Tento zákon konkrétne zrušil § 2 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona o VW, pričom § 4 ods. 3 zákona o VW ponechal bezo zmeny.

Konanie pred podaním žaloby

9 Listom z 24. decembra 2007 Komisia požiadala Spolkovú republiku Nemecko, aby jej oznámila opatrenia, ktoré prijala alebo zamýšľa prijať vzhľadom na už citovaný rozsudok Komisia/Nemecko.

10 Listom zo 6. marca 2008 tento členský štát odpovedal, že Spolkové ministerstvo spravodlivosti na účely vykonania tohto rozsudku pripravilo návrh zákona, ktorý je predmetom rokovaní medzi dotknutými odbormi.

11 Dňa 5. júna 2008 Komisia zaslala uvedenému členskému štátu výzvu, v ktorej ho vyzvala, aby v lehote dvoch mesiacov predložil svoje pripomienky.

12 Spolková republika Nemecko v ten istý deň predložila Komisii návrh zákona schválený Radou ministrov, ktorý bol určený na vykonanie už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, pričom uviedla, že čoskoro sa začne legislatívny postup.

13 Dňa 1. decembra 2008 Komisia zaslala Spolkovej republike Nemecko odôvodnené stanovisko, v ktorom ju žiadala, aby v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto stanoviska prijala opatrenia potrebné na vykonanie tohto rozsudku.

14 Komisia tiež uviedla, že návrh zákona určeného na vykonanie už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko síce stanovoval zrušenie § 2 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona o VW, tento návrh však ponechával v účinnosti § 4 ods. 3 tohto zákona. Komisia dodala, že jej neboli poskytnuté žiadne informácie o zmene častí stanov, do ktorých sa premietli sporné ustanovenia zákona o VW.

15 Dňa 10. decembra 2008 bol vyhlásený zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o VW, ktorého znenie sa v podstate zhoduje so znením návrhu zákona.

16 Listom zo 17. decembra 2008 Spolková republika Nemecko predložila Komisii návrh spočívajúci v tom, aby bola Súdnemu dvoru predložená spoločná žiadosť o výklad už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko podľa článku 43 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 102 jeho rokovacieho poriadku.

17 Vzhľadom na to, že Komisia tomuto návrhu nevyhovela, Spolková republika Nemecko odpovedala na odôvodnené stanovisko listom z 29. januára 2009, v ktorom konštatovala, že sa domnieva, že prijatím zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o VW, úplne vykonala už citovaný rozsudok Komisia/Nemecko.

18 Dňa 21. februára 2012 Komisia, ktorá vychádzala z toho, že Spolková republika Nemecko vykonala uvedený rozsudok iba čiastočne, podala prejednávanú žalobu.

O žalobe

O výhrade týkajúcej sa stanov spoločnosti Volkswagen

Argumentácia účastníkov konania

19 Komisia sa domnieva, že úplné vykonanie už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko musí obsahovať nielen zmenu zákona o VW, ale aj stanov spoločnosti Volkswagen. Súčasné znenie uvedených stanov vo svojom článku 25 ods. 2 stále zahŕňa ustanovenie týkajúce sa obmedzenej blokujúcej menšiny, ktoré sa v podstate zhoduje s ustanovením uvedeným v § 4 ods. 3 zákona o VW. Okrem toho ustanovenie o strope hlasovacích práv bolo z uvedených stanov odstránené až v septembri 2009, teda deväť mesiacov po zrušení zodpovedajúceho ustanovenia zákona o VW. Súdny dvor však v bode 26 svojho rozsudku konštatoval, že vyššie uvedené ustanovenia stanov sa majú vo vzťahu k voľnému pohybu kapitálu považovať za vnútroštátne opatrenie.

20 Komisia v tejto súvislosti pripomína, že ak Súdny dvor určí, že členský štát si nesplnil jednu z povinností, ktoré mu vyplývajú zo Zmlúv, tento štát je v súlade s článkom 260 ods. 1 ZFEÚ povinný „urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora“. Keďže orgány verejnej moci sú prostredníctvom Spolkovej krajiny Dolné Sasko akcionármi spoločnosti Volkswagen, mali nielen možnosť, ale aj povinnosť navrhnúť požadované zmeny stanov tejto spoločnosti.

21 Spolková republika Nemecko sa domnieva, že výhrada týkajúca sa zmien stanov spoločnosti Volkswagen je neprípustná, keďže stanovy neboli predmetom už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko. V tomto rozsudku totiž Súdny dvor skúmal len určité ustanovenia zákona o VW.

22 V každom prípade vzhľadom na to, že Volkswagen je súkromnou spoločnosťou, Spolková republika Nemecko nemôže niesť zodpovednosť za konania a opomenutia tejto spoločnosti, pretože na základe § 119 ods. 1 bodu 5 zákona o akciových spoločnostiach (Aktiengesetz) zo 6. septembra 1965 (BGBl. 1965 I, s. 1089), zmeneného a doplneného zákonom o kontrole a transparentnosti podnikov (Gesetz zur Kontrolle und Transparenz im Unternehmensbereich) z 27. apríla 1998 (BGBl. 1998 I, s. 786), môžu zmenu stanov spoločnosti uskutočniť len akcionári tejto spoločnosti na jej valnom zhromaždení.

Posúdenie Súdnym dvorom

23 Konanie upravené v článku 260 ods. 2 ES sa musí považovať za osobitné súdne konanie na vykonanie rozsudkov, teda inými slovami za spôsob výkonu rozhodnutí (rozsudok Súdneho dvora z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, C-304/02, Zb. s. I-6263, bod 92). V dôsledku toho môže byť predmetom tohto konania iba také nesplnenie si povinností vyplývajúcich členskému štátu zo Zmlúv, ktoré Súdny dvor vyhlásil na základe článku 258 ZFEÚ za opodstatnené (rozsudok z 10. septembra 2009, Komisia/Portugalsko, C-457/07, Zb. s. I-8091, bod 47).

24 V už citovanom rozsudku Komisia/Nemecko však Súdny dvor vôbec neskúmal otázku, či stanovy spoločnosti Volkswagen boli predmetom nesplnenia si povinností, ktoré Spolkovej republike Nemecko vyplývajú zo Zmluvy o FEÚ. Predmet sporu, ktorý viedol k vyhláseniu tohto rozsudku, sa týkal výlučne súladu určitých ustanovení zákona o VW s uvedenou zmluvou.

25 Na rozdiel od tvrdenia Komisie sa Súdny dvor v bode 26 tohto rozsudku nedomnieval, že samotné stanovy spoločnosti bolo potrebné považovať za vnútroštátne opatrenie, ale že „aj za predpokladu, že… zákon VW sa obmedzuje na prebratie dohody, ktorá sa má považovať za zmluvu podľa súkromného práva, treba uviesť, že skutočnosť, že táto dohoda je predmetom zákona, postačuje na to, aby sa vo vzťahu k voľnému pohybu kapitálu považovala za vnútroštátne opatrenie“.

26 Preto je opodstatnené odmietnuť výhradu založenú na tom, že stanovy spoločnosti Volkswagen neboli zmenené, ako neprípustnú.

O výhrade týkajúcej sa zákona o VW

Argumentácia účastníkov konania

27 Podľa Komisie z už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko vyplýva, že zníženie prahu blokujúcej menšiny vyplývajúce z § 4 ods. 3 zákona o VW predstavuje samostatné porušenie článku 63 ods. 1 ZFEÚ. Tento záver potvrdzujú viaceré časti tohto rozsudku, konkrétne:

— skutočnosť, že Komisia uviedla tri samostatné výhrady, z ktorých jedna sa týkala zníženia blokujúcej menšiny zavedeného § 4 ods. 3 zákona o VW, a zároveň, že Súdny dvor, ako vyplýva z bodu 81 uvedeného rozsudku, žiadnu z týchto výhrad nezamietol,

— skutočnosť, že Spolkovej republike Nemecko bola uložená náhrada všetkých trov konania, preukazuje, že Komisia mala úspech vo všetkých svojich výhradách založených na porušení článku 63 ods. 1 ZFEÚ. Konštatovanie uvedené v bode 83 tohto istého rozsudku, podľa ktorého tento členský štát nemal úspech „v podstatnej časti svojich dôvodov“, v dôsledku čoho bol zaviazaný na náhradu trov konania, je odôvodnené skôr zamietnutím žaloby v rozsahu, v akom bola založená tiež na porušení slobody usadiť sa stanovenej v článku 49 ZFEÚ,

— body 48 a 50 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, z ktorých vyplýva, že samotné zníženie prahu blokujúcej menšiny priznáva verejným subjektom, ktorí sú akcionármi spoločnosti Volkswagen, možnosť vyvíjať rozhodujúci vplyv na túto spoločnosť prostredníctvom nižšej výšky investícií, ako vyžaduje všeobecná úprava obchodných spoločností,

— bod 51 tohto rozsudku, kde Súdny dvor uviedol, že stanovenie stropu hlasovacích práv „dopĺňa“ právny rámec zavedený obmedzením prahu blokujúcej menšiny, pričom zastával názor, že samotný tento rámec uvedeným verejným subjektom umožňuje vykonávať prostredníctvom nižších investícií podstatný vplyv na rozhodnutia uvedenej spoločnosti, a

— použitie pojmu „obmedzenia“ v množnom čísle, ako aj spojky „a“ namiesto „v spojení s“ v súvislosti s § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona o VW v bode 54 uvedeného rozsudku, z čoho Komisia usúdila, že tieto dve ustanovenia predstavujú samostatné obmedzenia.

28 Okrem toho zo spoločného posúdenia ustanovení bodov 40, 41, 51, 52 a 72 až 81 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko vyplýva, že obmedzenie hlasovacích práv stanovené v § 2 ods. 1 zákona o VW samo osebe predstavuje neodôvodnené obmedzenie voľného pohybu kapitálu. Preto žiadne ustanovenie tohto rozsudku neumožňuje dospieť k záveru, že Spolková republika Nemecko si mohla vybrať, ktoré z uvedených dvoch ustanovení bolo vhodné zrušiť na účely vykonania uvedeného rozsudku.

29 Pokiaľ ide o výrok už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, Komisia sa domnieva, že tento výrok treba chápať so zreteľom na dôvody tohto rozsudku, a najmä na vyššie uvedené ustanovenia.

30 Spolková republika Nemecko zastáva názor, že z bodu 1 výroku uvedeného rozsudku jasne vyplýva, že porušenie článku 63 ods. 1 ZFEÚ, o ktorého existencii rozhodol Súdny dvor, vyplýva z § 2 ods. 1 zákona o VW „v spojení s“ § 4 ods. 3 tohto zákona. V dôsledku toho porušenie povinnosti konštatované v tomto rozsudku vyplýva iba zo vzájomného uplatnenia ustanovenia týkajúceho sa stropu hlasovacích práv, teda § 2 ods. 1 zákona o VW, a ustanovenia o obmedzenej blokujúcej menšine, teda § 4 ods. 3 zákona o VW.

31 Tento záver potvrdzujú najmä body 30, 43, 51, 54, 56 a 78 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko.

32 Skutočnosť, že Spolková republika Nemecko bola zaviazaná na náhradu trov konania, nie je relevantná, pretože ako vyplýva z bodu 83 tohto rozsudku, táto povinnosť uložená Súdnym dvorom vyplýva z konštatovania, že uvedený členský štát nemal úspech „v podstatnej časti“ svojich dôvodov.

Posúdenie Súdnym dvorom

33 Podľa článku 260 ods. 1 ZFEÚ, ak Súdny dvor zistí, že si členský štát nesplnil jednu z povinností, ktoré mu vyplývajú zo Zmlúv, je tento členský štát povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora.

34 Po vyhlásení už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko a v lehote stanovenej na tieto účely v odôvodnenom stanovisku, ktoré Komisia vydala v tomto konaní, Spolková republika Nemecko zrušila § 2 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona o VW. Ponechala však v účinnosti § 4 ods. 3 tohto zákona.

35 Za týchto podmienok treba určiť, či daný členský štát s cieľom úplne vyhovieť už citovanému rozsudku Komisia/Nemecko bol na základe článku 260 ods. 1 ZFEÚ povinný tiež zrušiť alebo zmeniť § 4 ods. 3 zákona o VW.

36 Tak by to bolo v prípade, ak by Súdny dvor v tomto rozsudku konštatoval samostatné nesplnenie si povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 3 zákona o VW.

37 V tejto súvislosti je mimoriadne dôležitý výrok uvedeného rozsudku, ktorý opisuje nesplnenie si povinnosti konštatované Súdnym dvorom. V bode 1 tohto výroku Súdny dvor, ktorý sa v tejto súvislosti odchyľuje od žaloby Komisie, rozhodol a vyhlásil, že „Spolková republika Nemecko si tým, že zachovala účinnosť § 4 ods. 1, ako aj § 2 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 zákona [o VW], nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku [63 ods. 1 ZFEÚ]“.

38 Použitím spojky „ako aj“ a výrazu „v spojení s“ Súdny dvor odlíšil nesplnenie si povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 1 zákona o VW od nesplnenia si povinnosti vyplývajúceho z kombinovaného uplatnenia § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 tohto zákona.

39 Na rozdiel od nesplnenia si povinnosti vyplývajúceho z § 4 ods. 1 zákona o VW, Súdny dvor nekonštatoval samostatné nesplnenie si povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 3 tohto zákona, ale len jedno nesplnenie si povinnosti vyplývajúce z kombinácie tohto ustanovenia s ustanovením § 2 ods. 1 zákona o VW.

40 Tento záver potvrdzujú dôvody už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, so zreteľom na ktoré treba chápať jeho výrok (pozri rozsudky zo 16. marca 1978, Bosch, 135/77, Zb. s. 855, bod 4, a z 29. júna 2010, Komisia/Luxembursko, C-526/08, Zb. s. I-6151, bod 29).

41 V tejto súvislosti po prvé z bodu 30 tohto rozsudku vyplýva, že Súdny dvor rozhodol preskúmať výhrady založené na nezlučiteľnosti § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona o VW s článkom 63 ods. 1 ZFEÚ vo vzájomnej súvislosti nielen z dôvodu argumentácie účastníkov konania, ale aj vzhľadom na „kumulovaný účinok vyplývajúci z [týchto] dvoch ustanovení“.

42 Po druhé v bode 43 toho istého rozsudku Súdny dvor zdôraznil, že treba preskúmať účinky stanovenia stropu hlasovacích práv stanoveného v § 2 ods. 1 zákona o VW „vo vzťahu k požiadavke upravenej v § 4 ods. 3 [tohto] zákona“.

43 Po tretie Súdny dvor po tom, ako v bode 50 uvedeného rozsudku konštatoval, že § 4 ods. 3 zákona o VW vytvára prostriedok, ktorý verejným subjektom umožňuje prostredníctvom nižšej výšky investícií, ako vyžaduje všeobecná úprava obchodných spoločností, vyhradiť si postavenie blokujúcej menšiny, čo im umožňuje brániť prijatiu dôležitých rozhodnutí, v bode 51 tohto rozsudku uviedol, že stanovením stropu hlasovacích práv na rovnakú výšku 20 % „dopĺňa § 2 ods. 1 zákona VW právny rámec, ktorý týmto verejným subjektom dáva možnosť vykonávať prostredníctvom nižších investícií podstatný vplyv“.

44 Po štvrté Súdny dvor v bode 56 daného rozsudku konštatoval, že „spojené ustanovenia § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona VW predstavujú obmedzenie voľného pohybu kapitálu v zmysle článku [63 ods. 1 ZFEÚ]“. Toto konštatovanie sa líši od konštatovania v bode 68 uvedeného rozsudku, podľa ktorého „§ 4 ods. 1 zákona VW predstavuje obmedzenie pohybu kapitálu v zmysle článku [63 ods. 1 ZFEÚ]“.

45 Dôvody už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko tak potvrdzujú záver vyvodený z bodu 1 výroku tohto rozsudku, podľa ktorého nesplnenie si povinnosti konštatované Súdnym dvorom nevyplýva zo samotného § 4 ods. 3 tohto zákona, ale len zo spojenia tohto ustanovenia s ustanovením § 2 ods. 1 zákona o VW.

46 Žiadna zo skutočností uvedených žalobkyňou nemôže spochybniť tento záver.

47 Po prvé výklad, ktorý Komisia pripisuje bodom 48 a 50 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko, vyplýva z neúplného posúdenia tohto rozsudku, ktoré nezohľadňuje vnútorné súvislosti medzi jeho jednotlivými časťami ani celistvosť a koherentnosť jeho dôvodov. Vzhľadom na to, že z bodu 50 tohto rozsudku vyplýva, že § 4 ods. 3 zákona o VW „vytvára prostriedok, ktorý umožňuje verejným subjektom prostredníctvom nižšej výšky investícií, ako to vyžaduje všeobecná úprava obchodných spoločností, vyhradiť si postavenie blokujúcej menšiny, čo im umožňuje brániť prijatiu dôležitých rozhodnutí“, sa totiž Súdny dvor na rozdiel od toho, čo zjavne naznačuje Komisia, vôbec nevyjadril k otázke, či samotné toto ustanovenie porušuje článok 63 ods. 1 ZFEÚ. Tento bod je okrem toho súčasťou uvažovania načrtnutého v predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku, kde Súdny dvor v bodoch 30 a 43 spresnil, že § 2 ods. 1 zákona o VW treba skúmať „v spojení s“ § 4 ods. 3 tohto zákona, najmä z dôvodu ich „kumulovaného účinku“. Pokiaľ ide o bod 48 uvedeného rozsudku, na ktorý sa Komisia takisto odvoláva, stačí uviesť, že obsahuje len čisto faktické konštatovanie, podľa ktorého „v čase prijatia zákona VW v roku 1960 boli spolkový štát a spolková krajina Dolné Sasko dvomi hlavnými akcionármi Volkswagenu, spoločnosti, ktorá bola práve privatizovaná, pričom každý z nich mal 20 % účasť na jej základnom imaní“.

48 Po druhé bod 51 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko je takisto potrebné vnímať so zreteľom na zvyšné časti rozsudku. Súdny dvor tak na rozdiel od tvrdení Komisie tým, že uviedol, že stanovenie stropu hlasovacích práv „dopĺňa“ právny rámec, ktorý týmto verejným subjektom dáva možnosť vykonávať prostredníctvom nižších investícií podstatný vplyv na rozhodnutia spoločnosti Volkswagen, zdôraznil komplementárnu povahu § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona o VW, a nie samostatné účinky tohto druhého ustanovenia.

49 Po tretie táto inštitúcia nemôže len z toho, že v bode 54 uvedeného rozsudku je použitý výraz „obmedzenia“ v množnom čísle alebo spojka „a“, vyvodiť záver, že § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona o VW predstavujú dve nezávislé obmedzenia voľného pohybu kapitálu. V tom istom bode totiž Súdny dvor uviedol, že tieto dve ustanovenia vytvárajú „prostriedok“ spôsobilý obmedziť možnosť účasti priamych investorov na tejto spoločnosti s cieľom vytvoriť alebo udržať trvalé a priame hospodárske

prepojenia s ňou, ktoré umožňujú účinnú účasť na jej riadení alebo kontrole. Navyše v bode 56 tohto istého rozsudku Súdny dvor dospel k záveru, že „spojené ustanovenia § 2 ods. 1 a § 4 ods. 3 zákona VW predstavujú obmedzenie voľného pohybu kapitálu v zmysle článku 56 ods. 1 ES“.

50 Po štvrté, hoci je pravda, že v bode 81 už citovaného rozsudku Komisia/Nemecko Súdny dvor vyhovel výhradám uvedeným Komisiou, ktoré boli založené na porušení článku 63 ods. 1 ZFEÚ, túto okolnosť nemožno, pokiaľ nie je výslovne uvedené inak, považovať za konštatovanie Súdneho dvora, podľa ktorého samotný § 4 ods. 3 zákona o VW predstavuje obmedzenie voľného pohybu kapitálu.

51 Po piate skutočnosť, že Súdny dvor zaviazal Spolkovú republiku Nemecko na náhradu trov konania v celom rozsahu, takisto nepotvrdzuje tvrdenie Komisie. Táto povinnosť uložená Súdnym dvorom je, ako vyplýva z bodu 83 tohto rozsudku, odôvodnená konštatovaním, podľa ktorého tento členský štát nemal úspech „v podstatnej časti svojich dôvodov“.

52 V dôsledku toho si Spolková republika Nemecko tým, že zrušila na jednej strane § 4 ods. 1 zákona o VW a na druhej strane § 2 ods. 1 tohto zákona, čím odstránila možnosť spojenia § 2 ods. 1 s § 4 ods. 3 uvedeného zákona, v stanovenej lehote splnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 260 ods. 1 ZFEÚ.

53 Preto je potrebné túto výhradu zamietnuť a v dôsledku toho zamietnuť žalobu ako celok.

O trovách

54 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Spolková republika Nemecko navrhla zaviazať Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Európska komisia je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy